

ДНІПРОПЕТРОВСЬКА АКАДЕМІЯ МУЗИКИ ім. М. ГЛІНКИ

Кафедра «Оркестрові інструменти»

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІСТОРІЯ ВИКОНАВСЬКОГО МИСТЕЦТВА

Галузь знань	02 «Культура і мистецтво»
Спеціальність	025 «Музичне мистецтво»
Рівень вищої освіти	перший
Ступінь вищої освіти	бакалавр

Спеціалізація «Оркестрові духові та ударні інструменти»

Дніпро, 2019

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

Викладачі	Громченко Валерій Васильович
Посада	доцент кафедри «Оркестрові інструменти»
Науковий ступінь, наукове/почесне звання	кандидат мистецтвознавства, доцент
Контактний телефон	0974702310
Електронна адреса	gromchenko.valeriy@gmail.com
Консультації	Очні: можливі за попередньою домовленістю понеділок з 8.30 - 17.05; вівторок з 8.30 - 17.05; четвер з 8.30 - 17.05; п'ятниця з 8.30 - 17.05. Онлайн консультації: за попередньою домовленістю

1. ХАРАКТЕРИСТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальний предмет «Історія виконавського мистецтва» входить до циклу дисциплін професійної та практичної підготовки.

Вивчення предмету «Історія виконавського мистецтва» націлене на опанування індивідуальних творчих здібностей здобувача вищої освіти, перш за все, у векторі його реалізації педагогічних та виконавських навичок, шляхом кропіткого пізнання історії виконавства на духових (дерев'яні, мідні) та ударних професійних академічних інструментах.

Рік (курс) підготовки: I. Семестри: 2	
Кількість кредитів ECTS: 4 (120 годин)	
Кількість змістових модулів: 4	
Вид заняття:	Кількість годин:
лекційні	46
самостійна робота	74
Кількість тижневих годин:	2

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Метою предмету «Історія виконавського мистецтва» є комплексна професійна підготовка музикантів до роботи у професійних навчальних закладах, а також виховання у студентів цінностей педагогічної професії, відповідального ставлення до неї та активізація подальшого розвитку знань з історичної спадщини музикування на духових та ударних інструментах.

Серед фундаментальних **завдань** дисципліни – оволодіння майбутніми викладачами комплексом практичних і теоретичних знань щодо історичного процесу оволодіння духовим та ударним музичним інструментарієм.

3. ЗАГАЛЬНІ ТА ФАХОВІ КОМПЕТЕНТНОСТІ

У процесі вивчення навчальної дисципліни формується низка наступних **компетентностей**, а саме:

- здатність розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;
- здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;
- здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;
- здатність розуміти базові теоретичні та практичні закономірності музичного мистецтва, усвідомлювати його художньо-естетичну природу;
- здатність володіти знанням базової музикознавчої, музично-педагогічної, методичної літератури та нотного репертуару.

4. ЗАПЛАНОВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

- винаходити оптимальні шляхи вирішення виконавських проблем, відтворювати емоційно-образний зміст музичного твору під час виконавської діяльності, створювати художній образ за допомогою комплексу музичних виражальних засобів;
- володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом;
- використовувати музично-теоретичні, культурно-історичні знання з музичного мистецтва у фаховій виконавській, композиторській, диригентській, музикознавчій та педагогічній діяльності.

5. МЕТОДИЧНЕ І ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Виходячи з того, що головним матеріалом з навчання предмету «Історія виконавського мистецтва» є академічні вітчизняні та закордонні домінуючі устої створення історичної ретроспективності розвитку духового виконавства та гри на ударних інструментах, академічні норми опанування оркестровою практикою, відповідне методичне забезпечення складається з найвідоміших українських та іноземних навчальних посібників, дисертацій науковців, численних аудіо та відео лекцій, а також

затвердженого комплексу навчально-методичного забезпечення з означеної навчальної дисципліни.

Відповідне обладнання щодо успішної навчальної діяльності з окресленого предмета становить, насамперед, наявність відповідного мобільного пристрою для оперативної комунікації з викладачем щодо проведення занять та, безумовно, консультацій. Необхідно обов'язково володіти комп'ютерною, аудіо, а також відео-записуючою технікою (мережею інтернет) й, безсумнівно, відповідною оргтехнікою для друку певного теоретичного матеріалу.

6. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Заняття з предмету «Історія виконавського мистецтва» будуються на основі індивідуальної програми навчання, послідовно розробленої викладачем даного навчального курсу, що формується з урахуванням самотності тематичного плану з данної дисципліни.

Підкреслимо, що у робочій програмі навчальної дисципліни «Історія виконавського мистецтва» вказані орієнтовні теми, але ж викладач має можливість проявити й власну ініціативу тематичного визначення, в залежності від індивідуальності здобувача освіти.

Структура навчальної дисципліни

Теми	Кількість годин	
	у тому числі	
	лекц.	с.р.
1	2	3
Змістовий модуль 1 Доісторичний період та Античність		
Тема 1. Функціональне означення доісторичного духового та ударного інструментарію	2	4
Тема 2. Духові та ударні інструменти Древньої Індії, Єгипту та Китаю	2	4
Тема 3. Виконавство на духових та ударних інструментах у Древній Греції та Римі	2	4

Контрольні заходи	2	-
Змістовий модуль 2 Духові та ударні інструменти в епохи Середньовіччя, Відродження й Бароко		
Тема 1. Середньовічні виконавці на духових та ударних інструментах	2	4
Тема 2. Своєрідність духового та ударного інструментарію в епоху Відродження	2	4
Тема 3. Духові та ударні інструменти в епоху Бароко	2	4
Контрольні заходи	2	-
Змістовий модуль 3 Виконавство на духових та ударних інструментах у класико-романтичний період		
Тема 1. Духовий та ударний інструментарій у творчості Й. Гайдна, В.А. Моцарта та Л. Бетховена	4	4
Тема 2. Реформаторська діяльність та духовий доробок К. Вебера	4	4
Тема 3. Духова конструкційно- інструментальна реформа середини ХІХ століття	4	4
Контрольні заходи	2	-

Змістовий модуль 4 Виконавство на духових та ударних інструментах у XX – XXI століттях		
Тема 1. Духовий доробок французьких композиторів XX століття	2	4
Тема 2. Твори для духових та ударних інструментів українських композиторів XX – початку XXI століть	4	4
Тема 3. Вітчизняні осередки духового академічного виконавства	4	4
Контрольні заходи	2	-

7. ОСНОВНІ ВИДИ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

1	Жанрові явища в духовій музиці Древньої Греції та Риму
2	Імпровізація в духовому виконавському мистецтві часів Середньовіччя
3	Контрастність в духовому доробку композиторів епохи Бароко
4	Жанр подвійного концерту в творчості композиторів епохи Класицизму
5	Оновлення тембрової палітри духових інструментів в епоху Романтизму
6	Нетрадиційні засоби виразності в духовій творчості XX століття
7	Композиційно-стильові характеристики духових творів українських композиторів

Методи навчання

- метод наочно-слухового показу (демонстраційний метод);
- метод стильового аналізу музичного твору;
- компаративний метод та метод художнього контексту;
- метод емоційної драматургії;
- методи художньої демонстрації та художнього ілюстрування, консультування, збирання інформації;
- метод активізації самовдосконалення музично-слухацької діяльності;
- інформаційно-узагальнюючий метод;
- пояснювально-стимулюючий метод.

Методи оцінювання

- метод аналізу інтерпретації музичного твору та його композиційної цілісності;
- метод відчуття стилю та жанру, відповідної програмності;
- усний та практичний методи;
- метод художньо-змістовної відповідності;
- метод відповідності програмі;
- метод самоконтролю.

8. СИСТЕМА, ВИМОГИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Види контролю: поточний, підсумковий (семестровий), залік.

Контроль знань і умінь студентів (поточний і підсумковий) з предмету «Історія виконавського мистецтва» здійснюється згідно з кредитно-модульною системою організації навчального процесу. Рейтинг студента із засвоєння окресленої дисципліни визначається за 100 бальною шкалою.

Методи поточного контролю: метод усного контролю (співбесіда, фронтальне опитування, підготовка доповідей та ін.), метод письмового контролю (контрольні роботи, написання рефератів, відпрацювання академічних заборгованостей та ін.).

Вимоги до підсумкового контролю. Основною формою підсумкового контролю з дисципліни «Історія виконавського мистецтва» є залік. На заліку з означеного предмету студент відповідає на теми з усіх змістовних модулів.

Для визначення підсумкової оцінки з дисципліни «Історія виконавського мистецтва» складається сума балів за поточні види навчальної діяльності з урахуванням коефіцієнту значущості кожного виду діяльності.

Критерії оцінювання:

За національною шкалою	За 100 бальною шкалою	За шкалою ECTS
Відмінно	90 – 100	A

у випадках, коли здобувач свідомо, максимально чітко відповідає на різні питання стосовно початкової дисципліни.

За національною шкалою	За 100 бальною шкалою	За шкалою ECTS
Добре	82 – 89	B

у випадках, коли здобувач добре знає тематичний матеріал але ж відповідає не переконливо.

За національною шкалою	За 100 бальною шкалою	За шкалою ECTS
Добре	74 – 81	C

у випадках, коли здобувач розуміє зміст поставлених питань але ж його відповідь має деякі неточності.

За національною шкалою	За 100 бальною шкалою	За шкалою ECTS
Задовільно	64 – 73	D

у випадках, коли здобувач засвоїв лише частину з повного курсу означеної навчальної дисципліни.

За національною шкалою	За 100 бальною шкалою	За шкалою ECTS
Задовільно	60 – 63	E

у випадках, коли здобувач припускається певної плутанини у поняттях та визначеннях.

За національною шкалою	За 100 бальною шкалою	За шкалою ECTS
Незадовільно з можливістю повторного складання	35 – 59	FX

у випадках, коли здобувач ледь розуміє поставлені питання стосовно окресленої навчальної дисципліни.

За національною шкалою	За 100 бальною шкалою	За шкалою ECTS
Незадовільно з обов'язковим повторним курсом	0 – 34	F

у випадках, коли здобувач зовсім не розуміє жодного питання та не зможе дати будь-яку змістовну відповідь.

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

Основна

1. Апатский В.Н. Актуальные проблемы духового музыкально-исполнительского искусства. Киев : „Задруга”, 2013. 588 с.
2. Апатский В.Н. Основы теории и методики духового музыкально-исполнительского искусства. Киев : НМАУ им. П.И. Чайковского, 2006. 432 с.
3. Апатский В.Н. История духового музыкально-исполнительского искусства. Киев : „Задруга”, 2010. 320 с.
4. Богданов В.О. Шляхи розвитку духового музичного мистецтва в Україні (від витоків до початку ХХ століття) : Автореф. дис. ... докт. мистецтвознавства : 17.00.03 „Музичне мистецтво”. Київ, 2008. 32 с.
5. Богданов В.О., Богданова Л.Д. Історія духового музичного мистецтва України: від найдавніших часів до початку ХХ століття. Харків : Сілічева С.О., 2013. 384 с.
6. Буркацький З.П. Особистісно орієнтований підхід до віртуозності кларнетиста. Одеса : Друкарський дім, 2010. 166 с.
7. Гишка І.С. Звукоутворення як важлива складова технічної досконалості трубача (історія, теорія, методика, практика) : [Монографія]. Львів : АСВ, 2010. 183 с.
8. Гишка І.С. Звук як візитна картка інструмента, основний визначник його розвитку, ролі і місця в соціально-культурній сфері різних епох (на прикладі генезису і еволюції звуку труби) // Історія становлення та перспективи розвитку духової музики в контексті національної культури України та зарубіжжя. Зб. наукових праць. Рівне : Волинські обереги, 2016. С. 65–70.
9. Максименко Д.П. Одночастинні поемні жанри у контексті становлення саксофонового концертного репертуару ХІХ – ХХ ст. // Актуальні питання духового виконавства в сучасній Україні. В. 100. К. : НМАУ ім. П.І. Чайковського, 2013. С. 159–171.
10. Максименко Л. Специфіка сучасних прийомів гри на саксофоні (на прикладі саксофонної творчості композитора В.Рунчака) // Київське музикознавство. Культурологія та мистецтвознавство. В. 47. К.: КІМ ім. Р.М. Глієра, 2013. С. 217–223.
11. Посвалюк В. Щоденні самостійні вправи трубача. К.: ДМЦНЗКМ, 2003. 56 с.
12. Посвалюк В.Т. Історія виконавства на трубі. Київська школа (друга половина ХІХ – ХХ століття) : [Навчальний посібник]. К. : КНУКіМ, 2005. 158 с.
13. Карпось В. Основні положення з теорії та практики співу. Луцьк : Вежа, 1999. 107 с.

14. Карп'як А.Я. Концепційні засади художнього мислення сучасного флейтиста. Львів : Наукове товариство ім. Т.Г. Шевченка, 2013. 378 с.
15. Кушка Я. Методика навчання співу. Тернопіль : Навчальна Книга, 2010. 283 с.
16. Овчаренко Н. Основи вокальної методики. Кривий Ріг : Видавничий дім, 2006. 116 с.
17. Откидач В. Естрадний спів і шоу-бізнес. Вінниця : Нова Книга, 2013. 368 с.

Допоміжна

1. Буркацький З. Про розвиток пальцевої техніки кларнетиста // Музичне виконавство. Науковий вісник НМАУ ім. П.І. Чайковського. Вип. 3. Київ, 1999. С. 44–53.
2. Вовк Р.А. Історія, акустична природа і виразні можливості аплікатури кларнета: Дис. ... канд. мистецтвознавства: 17.00.03. Київ, 2004. 204 с.
3. Гишка І. Базінг: історія та генезис (до питання методики навчання гри на мідних духових інструментах) // Музичне виконавство. Науковий вісник НМАУ ім.П.І.Чайковського. Вип. 18. Київ, 2001. С. 282–289.
4. Давидов М. Теорія формування виконавської майстерності в працях українських дослідників // Музичне виконавство. Науковий вісник НМАУ ім. П.І. Чайковського. Вип.3. Київ, 1999. С. 7–22.
5. Мюльберг К.Э. Путь к совершенству игры на кларнете. Одесса: КП ОГТ, 2003. 86 с.
6. Попов В.С. Человеческий голос фагота. Инструмент и его история, проблемы педагогики и исполнительства: Автореф. дисс. ... канд. искусствоведения : 17.00.02 „Музыкальное искусство”. М., 2014. 30 с.
7. Попова А.Б., Войченко О.М. Методика Сета Ріггза та її вплив на мистецтво естрадного співу // Імідж сучасного педагога. В. 4 (181). Полтава, 2018. С. 62–64.
8. Посвалюк В.Т. Труба в епоху бароко // Науковий вісник НМАУ ім. П.І. Чайковського. Вип. 83. Київ : НМАУ ім. П.І. Чайковського, 2009. С. 12–20.
9. Посвалюк В.Т. Методика оволадення верхнім регистром на трубе. Київ : НМАУ ім.П.І.Чайковського, 2013. 60 с.
10. Посвалюк К.В. Творча діяльність Миколи Бердієва у контексті розвитку виконавства на трубі в Україні (1940–1980-ті роки): Автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства : 17.00.03 „Музичне мистецтво”. Київ, 2016. 19 с.

Інформаційні ресурси

1. Гладких А.В. Методика формування виконавської майстерності на духових інструментах – <http://nk.in.ua/pdf/330r.pdf>
2. Дніпропетровська академія музики ім. М. Глінки (м. Дніпро) – <http://dk.dp.ua>

3. Дніпропетровська обласна універсальна бібліотека (м. Дніпро) – www.libr.dp.ua
4. Історія становлення та перспективи розвитку духової музики в контексті національної культури України та зарубіжжя (збірник наукових праць) – http://www.rshu.edu.ua/images/nauka/zb_2019_ist_stan_muz_01.pdf